

Maturitní témata z pedagogiky a vývojové psychologie pro obor PMPD3 ve šk. roce 2021/2022

Vyučující: Mgr. Simona Jakubíková, MUDr. Danuše Šíková

- 1. Předmět pedagogiky, struktura pedagogiky a vztah pdg. k jiným vědám, vývojová psychologie:**
termín pedagogika, systém pdg. disciplín, základní pedagogické pojmy, vztah pedagogiky k dalším vědám.
  - *předmět vývojové psychologie, předmětné okruhy, historie oboru, činitele ovlivňující vývoj, obecné znaky vývoje*
- 2. Základní orientace předškolní výchovy, výchovné modely, období prenatální a novorozenecké:**
pojem dítě dle Úmluvy o právech dítěte, druhy cílů výchovy - sociocentrické, pedocentrické, osobnostní zaměření výchovy.
  - *fáze prenatálního vývoje, teratogenní vlivy, obecná charakteristika novorozeneckého období, reflexy, smysly, prosociální chování novorozence*
- 3. Profesionální kompetence učitelky MŠ, období kojenecké:**
nejčastější problémy v MŠ, základní roviny sociálních vztahů v MŠ, přehled hlavních skupin profesních dovedností, sociálně-psychologické profesní dovednosti učitelky MŠ, možnosti rozvíjení profesní kompetence.
  - *obecná charakteristika, senzomotorické dovednosti, vývoj řeči, stádia socializace*
- 4. Organizační formy výuky a vyučovací metody, alternativní školství, batole:**
formy, metody vyučování, reformní pedagogika, znaky alternativního školství, typy alternativních školních systémů, jejich charakteristika.
  - *obecná charakteristika, vývoj motoriky, rozvoj řeči, osobnosti a sebepojetí batolete*
- 5. Faktory rozvoje lidského jedince, období předškolního věku:**
pojem dědičnost, výchova, prostředí, záměr pedagoga v oblasti interpersonální, sociálně – kulturní, environmentální.
  - *obecná charakteristika, myšlení a jeho znaky, kresba, hra, prostor, čas, počet, rozvoj verbálních schopností, důvody formálních nedostatků řečového projevu*
- 6. Duševní hygiena učitelky mateřské školy, význam rodiny pro psychický vývoj předškoláka:**
pojem duševní hygiena, sociální opora, sebereflexe, hospitace, syndrom vyhoření.
  - *význam rolí rodičů, rozpad rodiny a vliv jejího rozpadu na dítě*
- 7. Rámcový vzdělávací program PV, kognitivní rozvoj a kognitivní činnosti v předškolním vzdělávání:**
kurikulum, pojem RVP PV, cíle, úkoly, specifika, metody a formy práce, klíčové kompetence, vzdělávací obsah v RVP PV, autoevaluace mateřské školy.
  - *co rozumíme kognitivním rozvojem, jeho dělení, vývoj myšlení dítěte a jeho úrovně*
- 8. Školní vzdělávací program a třídní vzdělávací program pro PV, školní zralost a připravenost:**
pojem ŠVP, obsah ŠVP, integrované bloky, pojem TVP, příprava na výchovně vzdělávací činnost.
  - *jak se projevuje zráním organismu, co zralost umožňuje, hodnota a smysl školního vzdělání, sociální připravenost*
- 9. Přehled pedagogicko-psychologické diagnostiky dětí předškolního věku, mladší školní věk:**
pojem diagnostika, předmět, cíl, metody, význam diagnostiky, portfolio.
  - *škola, rodina, sourozenci, média, poznávací procesy, socializace*
- 10. Hra, hračka, střední školní věk:**
význam, znaky, rozvojové účinky hry, rozdělení her, hra ve vývojových etapách člověka, hračka, funkce hračky, znaky hračky, požadavky na hračku, druhy hraček.
  - *charakteristika, role žáka, vrstevníci, význam zvířat pro děti školního věku*

- 11. Pedagogika volného času, *starší školní věk:*** ekonomické, sociologické, sociálně-psychologické, politické, zdravotně-hygienické, pedagogické hledisko volného času.
  - *dospívání, fáze dospívání, proměny v tomto období, identita*
- 12. Výchova mimo vyučování, požadavky na její realizaci, *adolescence:*** pojem výchova mimo vyučování, funkce, nejvýznamnější zařízení pro výchovu mimo vyučování, požadavky na realizaci výchovy mimo vyučování, tři dimenze výchovy mimo vyučování, vztah mezi vychovatelem a vychovávaným.
  - *obecná charakteristika, moratorium, adolescenti a víra, sekty a jejich nebezpečí, adolescentní rodičovství, rysy mladých rodičů*
- 13. Školní družina, *specifické vývojové problémy dospívajících v dnešní společnosti:*** základní informace o ŠD, písemná příprava do ŠD (rekreační, sebeobslužné, odpočinkové, zájmové činnosti a příprava na vyučování).
  - *Jednotlivé rozpory, socializace adolescentů, vztah k dospělým, nástup do zaměstnání*
- 14. Sociální pedagogika, *dospělost:*** pojem sociální pedagogika, socializace, náročná období v socializaci, typologie prostředí, hlavní faktory podílející se na vzniku společensky nežádoucího chování, šikana.
  - *rozdělení dospělosti, charakteristika dospělosti, znaky dospělosti, oblasti proměn, mužská a ženská role*
- 15. Syndrom CAN, *mladá dospělost:*** definice CAN, zanedbávané, týrané, zneužívané dítě, formy, projevy a následky, rizikovní dospělí, rizikové děti, oznamovací povinnost, metody práce.
  - *obecná charakteristika, profesní, partnerská, manželská, rodičovská role a jejich alternativy, identita*
- 16. Speciální pedagogika, *střední dospělost:*** klasifikace speciální pedagogiky, handicap, defekt, defektivita, socializace, poradenský systém, etopedie .
  - *obecná charakteristika, projevy krize středního věku, proměny v tomto období, identita*
- 17. Vzdělávání dětí se speciálními potřebami, *starší dospělost:*** talentovaný, nadaný, handicapovaný, neúspěšný žák, integrace, možnosti vzdělávání žáků s MR, historie péče o osoby se zdravotním postižením.
  - *obecná charakteristika, specifické znaky stárnutí žen, změny tělesné a psychické*
- 18. Vzdělávací systém ČR, *starší dospělost:*** struktura vzdělávacího systému, klasifikace ISCED, školský zákon 561/2004 – zásady a cíle vzdělávání, druhy škol, formy vzdělávání, školská zařízení.
  - *manželství, role prarodiče, postoj ke svým rodičům, identita*
- 19. Institucionální předškolní výchova v českých zemích, *rané stáří:*** vývoj předškolní výchovy v českých zemích, Opatrovna, Dětská zahrádka, první MŠ, reformní hnutí začátkem 20. stol., MŠ v poválečném období, alternativní programy v mateřských školách.
  - *postoj společnosti ke starým lidem, ageismus, význam stáří z hlediska kontinuity života, čím je ovlivněn postoj ke stáří, změny tělesné, psychické, manželství*
- 20. Pedagogické osobnosti, *pravé stáří:*** J. A. Komenský, J. Bosco, J. F. Herbart, J. Dewey.
  - *psychické změny v pravém stáří, změna způsobu života, thanatologie, význam víry ve stáří*

Zpracovaly v červnu 2021 Mgr. Simona Jakubíková, MUDr. Danuše Šíková.